

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.1.8.2025

**Pan
Jerzy Konopski
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Legnicy**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
w Legnicy
ul. Poselska 13
59-220 Legnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

zmienione zgodnie z treścią uchwały KPK-KPO.441.63.2025 Zespołu Orzekającego
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 29 maja 2025 r.

P/25/001 – „Wykonanie budżetu państwa w 2024 r. – wykorzystanie dotacji celowej
z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej dotyczące wypłaty bonu
energetycznego”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Legnicy ¹ , ul. Poselska 13, 59-220 Legnica.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Konopski, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Legnicy ² , od 25 czerwca 2009 r.
Okres objęty kontrolą	Rok 2024 oraz okres wcześniejszy i późniejszy, w którym miały miejsce działania lub zaniechania związane z planowaniem i wykonaniem ustawy budżetowej na rok 2024. W przypadku konieczności porównania niektórych danych z danymi za lata 2021-2023 okres kontroli obejmuje również te lata.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontroler	Maria Ossowska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/10/2025 z 14 stycznia 2025 r.

(akta kontroli str. 1-2)

¹ Dalej: MOPS.

² Dalej: Dyrektor MOPS.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez MOPS dotacji celowej z budżetu państwa przekazanej za pośrednictwem części 85/02 – województwo dolnośląskie na finansowanie bonu energetycznego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wykorzystania przez MOPS wyżej wymienionej dotacji z budżetu państwa były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – szczegółowego badania próby wniosków o wypłatę bonu energetycznego w zakresie terminowości i rzetelności ich rozpatrywania, – weryfikacji wypłat bonu energetycznego, – analizy prawidłowości i terminowości sporządzenia rozliczenia otrzymanej dotacji na wypłatę bonu energetycznego.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego.*

III. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez MOPS na realizację zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących wypłaty bonu energetycznego.
---------------------	---

Kwota wydatkowana przez MOPS na ten cel w 2024 r. wyniosła 1 565,0 tys. zł, a niewykorzystane środki z dotacji w wysokości 904,0 tys. zł zostały w ustawowym terminie zwrócone na rachunek Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W MOPS prawidłowo weryfikowano wnioski o wypłatę bonu energetycznego przyznawane na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego⁵.

Rozpatrzenie 336 wniosków, w tym 104 zakończonych przyznaniem świadczenia i 232 zakończonych wydaniem decyzji odmownej nastąpiło z przekroczeniem terminu 60 dni wskazanego w art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym z uzasadnionych powodów (m.in. przeprowadzenia pogłębionej weryfikacji wniosku), przy czym w każdym przypadku MOPS wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 36 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁶. W jednym przypadku przekroczenie ustawowego terminu rozpatrzenia wniosku o 63 dni nastąpiło z przyczyn leżących po stronie MOPS.

Zgodnie z art. 6 ust. 2. ustawy o bonie energetycznym, przedstawiono Wojewodzie Dolnośląskiemu rozliczenie przyznanej – na kwotę 2 469,0 tys. zł – dotacji. Wypłaty należnych świadczeń przez MOPS następowały w terminie wskazanym w ustawie o bonie energetycznym (co stwierdzono na próbie obejmującej 80 wniosków na kwotę 33,1 tys. zł), z wyjątkiem jednego niezawinionego przez MOPS przypadku. W wyznaczonych terminach

⁴ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2024 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. poz. 859, ze zm.; dalej: ustawa o bonie energetycznym.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 572, dalej: kpa.

podejmowano działania w celu zapewnienia środków na wypłatę bonu energetycznego. Dotacja została rzetelnie rozliczona.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

Ocena wykorzystania dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące wypłaty bonu energetycznego

Opis stanu faktycznego

1. Liczba wniosków o wypłatę bonu energetycznego złożonych w okresie od 1 sierpnia do 30 września 2024 r. wyniosła łącznie 4 772, w tym: 4 531 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym, a 241 gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy.

Po tym terminie został złożony jeden wniosek (pozostawiony bez rozpoznania) – dotyczący gospodarstwa domowego (wskazanego w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym).

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

2. Liczba wniosków, które zostały rozpatrzone pozytywnie, w wynikającym z art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym, terminie 60 dni od dnia prawidłowego złożenia wniosku, wyniosła 4 025, w tym: 3 824 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym⁷, a 201 wniosków gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy⁸.

Liczba wniosków, które zostały rozpatrzone odmownie w terminie 60 dni od dnia prawidłowego złożenia wniosku wyniosła łącznie 115, w tym 108 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym⁹, a siedem wniosków gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy¹⁰.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

3. Liczba wniosków, które zostały rozpatrzone pozytywnie po upływie 60 dni od dnia prawidłowego złożenia wniosku wyniosła łącznie 104, w tym: 98 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym¹¹, a sześć przez gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy¹².

Ze 104 ww. wniosków – w 80 przypadkach wystąpiła konieczność przeprowadzenia pogłębionej weryfikacji wniosku¹³, a w 23 przypadkach

⁷ W tym: 2 067 gospodarstw domowych jednoosobowych, 1 073 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 598 gospodarstw składających się z 4-5 osób oraz 86 gospodarstw składających się z 6 i więcej osób.

⁸ W tym: 94 gospodarstw domowych jednoosobowych, 72 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 31 gospodarstw składających się z 4-5 osób i cztery gospodarstwa składające się z 6 i więcej osób.

⁹ W tym: 28 gospodarstw domowych jednoosobowych, 53 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 26 gospodarstw składających się z 4-5 osób i jedno gospodarstwo składające się z 6 i więcej osób.

¹⁰ W tym: trzy gospodarstwa domowe jednoosobowe, dwa gospodarstwa składające się z 2-3 osób i dwa gospodarstwa składające się z 4-5 osób.

¹¹ W tym: 47 gospodarstw domowych jednoosobowych, 36 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 13 gospodarstw składających się z 4-5 osób i dwa gospodarstwa składające się z 6 i więcej osób.

¹² W tym: trzy gospodarstwa domowe jednoosobowe, dwa gospodarstwa składające się z 2-3 osób i jedno gospodarstwo składające się z 4-5 osób.

¹³ W przypadkach, gdy wnioskodawcy pobierali świadczenia emerytalne bądź rentowe występowało do płatnika tych świadczeń (Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia

wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych. W każdym z tych przypadków, na podstawie art. 36 § 1 kpa, zawiadamiano strony o tym, że z uwagi na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego sprawa dotycząca bonu energetycznego nie zostanie zakończona w ustawowym terminie i wyznaczano nowy termin załatwienia sprawy. W jednym przypadku wniosek został złożony do Urzędu Miasta Legnicy 5 września 2024 r., jednakże został tam zagubiony i odnaleziony dopiero 15 stycznia 2025 r., po czym następnego dnia, czyli 16 stycznia 2025 r., przekazany do MOPS. W dniu 17 stycznia 2025 r. MOPS wydał informację o przyznaniu świadczenia (rozpatrzył wniosek).

Liczba wniosków, które zostały rozpatrzone odmownie po upływie 60 dni licząc od dnia prawidłowego złożenia wniosku wyniosła łącznie 232, w tym: 216 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym¹⁴, a 16 wniosków przez gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy¹⁵.

Odmowne rozpatrzenie wniosków trwające powyżej 60 dni (z jednym wyjątkiem, o którym szerzej w punkcie 9 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) wynikało z konieczności przeprowadzenia ich pogłębionej weryfikacji. W związku z wygenerowaniem przez system obsługi świadczeń propozycji negatywnego rozpatrzenia sprawy, na podstawie art. 10 § 1 kpa, pisemnie informowano wnioskodawców o możliwości zapoznania się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma. Ponadto w przypadkach, gdy wnioskodawcy pobierali świadczenia emerytalne bądź rentowe występowało do płatnika tych świadczeń (np. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojskowego Biura Emerytalnego) z żądaniem udzielenia informacji o wysokości otrzymanych jednorazowych świadczeń netto za rok 2023. W każdym przypadku, na podstawie art. 36 § 1 kpa, zawiadamiano strony o tym, że z uwagi na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego sprawa dotycząca bonu energetycznego nie zostanie zakończona w ustawowym terminie i wyznaczano nowy termin jej załatwienia.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

4. Liczba wniosków pozostawionych bez rozpatrzenia wyniosła łącznie 297, w tym: 286 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym¹⁶, a 11 wniosków gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej samej ustawy¹⁷.

Społecznego, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Wojskowego Biura Emerytalnego) z żądaniem udzielenia informacji o wysokości otrzymanych jednorazowych świadczeń netto za rok 2023, ponieważ zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 4 września 2024 r., tzw. „13” i „14” emerytura wypłacone w roku 2023 nie stanowią dochodu w rozumieniu definicji dochodu z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323, ze zm.), co oznaczało, że prawidłowo ustalony dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ww. ustawy za rok 2023 nie obejmuje tzw. „13” i „14”.

¹⁴ W tym: 84 gospodarstwa domowe jednoosobowe, 109 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 22 gospodarstwa składające się z 4-5 osób i jedno gospodarstwo składające się z 6 i więcej osób.

¹⁵ W tym: sześć gospodarstw domowych jednoosobowych, dziewięć gospodarstw składających się z 2-3 osób i jedno gospodarstwo składające się z 4-5 osób.

¹⁶ W tym: 78 gospodarstw domowych jednoosobowych, 129 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 68 gospodarstw składających się z 4-5 osób i 11 gospodarstw składających się z 6 i więcej osób.

¹⁷ W tym: dwa gospodarstwa domowe jednoosobowe, cztery gospodarstwa składające się z 2-3 osób, cztery gospodarstwa składające się z 4-5 osób i jedno gospodarstwo składające się z 6 i więcej osób.

Powody pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia były następujące:

- w jednym przypadku złożenie wniosku po terminie,
- w 84 przypadkach brak reakcji strony na wezwanie,
- w 212 przypadkach inne przyczyny, na które złożyło się: 176 przypadków wycofania wniosku przez wnioskodawcę, pięć przypadków zgonów wnioskodawców, 28 przypadków odmowy wszczęcia przez MOPS postępowania w sytuacji powtórnego złożenia wniosku, jeden przypadek przekazania wniosku do innego urzędu według właściwości miejscowej, jeden przypadek korekty wniosku złożonej przez wnioskodawcę zarejestrowanej przez MOPS (przez pomyłkę) jako odrębny wniosek oraz jeden przypadek zapoznania strony z materiałami postępowania przed wydaniem decyzji odmownej¹⁸.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

5. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. w MOPS pozostawało nierozpatrzonych 13 wniosków złożonych w ustawowym terminie (wszystkie dotyczyły gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym¹⁹). Liczba ta pokrywała się z danymi wykazanymi w sprawozdaniu z rozliczenia dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie wypłat bonu energetycznego sporządzonej za okres od 1 lipca do 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

6. Według stanu na 31 stycznia 2025 r. w MOPS nie występowały wnioski nierozpatrzone, które zostały złożone w ustawowym terminie.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

7. Liczba wniosków, na podstawie których wypłaty świadczenia dokonano w terminie 7 dni, licząc od dnia ich rozpatrzenia wyniosła 72, w tym: 68 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym²⁰, a cztery gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy²¹.

Liczba wniosków, na podstawie których wypłaty świadczenia dokonano w terminie powyżej 7 dni, licząc od dnia ich rozpatrzenia wyniosła 4 048, w tym: 3 856 wniosków dotyczyło gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 7 ustawy o bonie energetycznym²², a 192 gospodarstw domowych wskazanych w art. 2 ust. 8 tej ustawy²³.

(akta kontroli str. 3-12, 60-61)

8. Według stanu na 31 stycznia 2025 r. w MOPS pozostawał jeden wniosek rozpatrzony pozytywnie, na podstawie którego nie wypłacono kwoty 0,4 tys. zł z tytułu bonu energetycznego. Wniosek ten złożono w Urzędzie Miasta Legnicy

¹⁸ Według stanu na 31 stycznia 2025 r.

¹⁹ W tym: dwa gospodarstwa domowe jednoosobowe, dziewięć gospodarstw składających się z 2-3 osób i dwa gospodarstwa składające się z 4-5 osób.

²⁰ W tym: 45 gospodarstw domowych jednoosobowych, 14 gospodarstw składających się z 2-3 osób, osiem gospodarstw składających się z 4-5 osób i jedno gospodarstwo składające się z 6 i więcej osób.

²¹ W tym: jedno gospodarstwo domowe jednoosobowe, dwa gospodarstwa składające się z 2-3 osób i jedno gospodarstwo składające się z 4-5 osób.

²² W tym: 2 064 gospodarstwa domowe jednoosobowe, 1 101 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 604 gospodarstwa składające się z 4-5 osób i 87 gospodarstw składających się z 6 i więcej osób.

²³ W tym: 93 gospodarstwa domowe jednoosobowe, 66 gospodarstw składających się z 2-3 osób, 29 gospodarstw składających się z 4-5 osób i cztery gospodarstwa składające się z 6 i więcej osób.

5 września 2024 r., jednakże został tam zagubiony i odnaleziony dopiero 15 stycznia 2025 r.²⁴, po czym następnego dnia, czyli 16 stycznia 2025 r., przekazano go do MOPS. W dniu 17 stycznia 2025 r. MOPS rozpatrzył wniosek i wydał informację o przyznaniu świadczenia, a wraz z rozliczeniem dotacji przedstawionym Wojewodzie Dolnośląskiemu 20 stycznia 2025 r. złożono zapotrzebowanie na niewypłacone środki w kwocie 0,4 tys. zł z tytułu bonu energetycznego. Na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK²⁵ nie wpłynęły one jeszcze do MOPS.

(akta kontroli str. 3-12, 50-61)

9. Badanie pod kątem prawidłowości rozpatrywania wniosków przeprowadzono na próbie dobranych w wyniku przeglądu analitycznego w sposób celowy 40 spraw rozpatrzonych pozytywnie o łącznej wartości 18,6 tys. zł, tj. 1,2% wszystkich wykorzystanych przez MOPS środków na wypłatę bonu energetycznego w kwocie 1 565,0 tys. zł (z czego: 11 przypadków dotyczyło wniosków złożonych w pierwszej dekadzie sierpnia 2024 r., osiem przypadków dotyczyło wnioskodawców zamieszkałych pod czterema adresami²⁶, kolejne osiem przypadków dotyczyło wnioskodawców, którym wypłacono świadczenie w czasie od 67 dni do 91 dni od jego przyznania²⁷, jeden przypadek dotyczył wniosku rozpatrzonego pozytywnie, na podstawie którego według stanu na 31 stycznia 2025 r. nie wypłacono świadczenia²⁸, a 12 przypadków, tj. 30% próby, dotyczyło wnioskowania o podwyższone świadczenie). Próbę uzupełniono o dodatkowe 10 wniosków, w których wydano decyzję odmowną przyznania bonu. W wyniku tego badania stwierdzono, że:

- w przypadkach niekompletności i nieprawidłowego wypełnienia wniosku MOPS wzywał wnioskodawcę do uzupełnienia braków (dotyczyło to pięciu przypadków),
- każdy wniosek został zweryfikowany pod kątem liczby osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego oraz kryterium dochodowego,
- wnioski składane w związku z art. 2 ust. 8 ustawy o bonie energetycznym, zostały zweryfikowane pod kątem wpisania głównego źródła ciepła do CEEB²⁹,
- MOPS dysponował stosownymi deklaracjami CEEB w postaci papierowej,
- w MOPS zweryfikowano prawidłowość zgłoszonego we wniosku źródła ciepła i udokumentowano tą czynność,
- na 50 zbadanych przypadków, 40 rozpatrzono pozytywnie, a w 10 wydano decyzje o odmowie przyznania bonu energetycznego,
- w przypadkach odmowy przyznania świadczenia, zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy o bonie energetycznym, wydano decyzję administracyjną,
- dochowano wszelkich wymogów związanych z postępowaniem administracyjnym wynikających z kpa,

²⁴ Co wynikało z pisma przewodniego nr ZS.8120.21.2025.I z 15 stycznia 2025 r. Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Legnicy.

²⁵ Tj. 25 lutego 2025 r.

²⁶ W wyniku badania stwierdzono, że wnioskodawcy prowadzili odrębne gospodarstwa domowe

²⁷ O przypadkach tych także w punkcie 12 niniejszego wystąpienia pokontrolnego

²⁸ Szerzej o tym w punkcie 8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego

²⁹ Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków.

- wnioskodawcom przesłano informację o przyznaniu bonu energetycznego na wskazany adres poczty elektronicznej lub przygotowano pisemną informację do odbioru osobistego,
- czas, jaki upłynął od momentu złożenia wniosku do momentu jego pozytywnego rozpatrzenia wynosił od jednego dnia (trzy przypadki) poprzez dwa dni (jeden przypadek), trzy dni (jeden przypadek), pięć dni (jeden przypadek), dziewięć dni (dwa przypadki), 10 dni (dwa przypadki), 13 dni (jeden przypadek), 22 dni (dwa przypadki), 40 dni (jeden przypadek), 43 dni (dwa przypadki), 52 dni (trzy przypadki), 53 dni (cztery przypadki), 55 dni (jeden przypadek), 56 dni (jeden przypadek), 58 dni (jeden przypadek), 60 dni (jeden przypadek), 65 dni (jeden przypadek), 67 dni (dwa przypadki), 69 dni (dwa przypadki), 71 dni (dwa przypadki), 74 dni (jeden przypadek), 76 dni (jeden przypadek), 77 dni (jeden przypadek), 93 dni (jeden przypadek), 100 dni (jeden przypadek) do 134 dni (jeden przypadek),
- z 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie, w 27 przypadkach dokonano tego w 60-dniowym terminie wynikającym z art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym, a w 13 przypadkach rozpatrzenie wniosków w terminie powyżej 60 dni spowodowane było: koniecznością przeprowadzenia pogłębionej weryfikacji wniosku (siedem przypadków) lub wezwania wnioskodawcy do uzupełnienia braków formalnych (pięć przypadków), jeden przypadek dotyczył natomiast niezależnej od MOPS sytuacji opisanej w punkcie 8 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. W każdym przypadku przekroczenia 60-dniowego terminu rozpatrzenia wniosku (oprócz jednego w którym wniosek nie został przekazany z Urzędu Miasta Legnica do MOPS), na podstawie art. 36 §1 kpa, zawiadamiano strony o tym, że z uwagi na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego sprawa dotycząca bonu energetycznego nie zostanie zakończona w ustawowym terminie i wyznaczano nowy termin załatwienia sprawy,
- czas, jaki upłynął od momentu złożenia wniosku do momentu jego rozpatrzenia, w wyniku którego wydano decyzję odmowną wynosił od 106 dni (jeden przypadek) poprzez 107 dni (trzy przypadki), 110 dni (jeden przypadek), 112 dni (jeden przypadek), 117 dni (jeden przypadek), 121 dni (jeden przypadek), 123 dni (jeden przypadek) do 134 dni (jeden przypadek). Powodem rozpatrzenia tych wniosków w terminie powyżej 60 dni był w dziewięciu przypadkach proces weryfikacji wniosków. W związku z wygenerowaniem przez system obsługi świadczeń propozycji negatywnego rozpatrzenia sprawy zgodnie z art. 10 § 1 kpa, poinformowano wnioskodawców pisemnie o możliwości zapoznania się z zebrany w sprawie materiałem dowodowym i wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań w terminie 7 dni od daty doręczenia pisma. Ponadto, gdy wnioskodawcy pobierali świadczenia emerytalne bądź rentowe występowano do płatnika tych świadczeń, tj. m.in. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z żądaniem udzielenia informacji wysokości otrzymanych jednorazowych świadczeń netto za 2023 r. W każdym przypadku, na podstawie art. 36 § 1 kpa, zawiadamiano strony o tym, że z uwagi na konieczność przeprowadzenia dodatkowego postępowania wyjaśniającego sprawa dotycząca bonu energetycznego nie zostanie zakończona w ustawowym terminie i wyznaczano nowy termin załatwienia sprawy. W jednym przypadku, 27 grudnia 2024 r. w MOPS stwierdzono brak doręczenia wnioskodawcy pisma z 30 października 2024 r. dotyczącego zapoznania z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji

odmownej, pismo przesłano powtórnie, co spowodowało opóźnienie w rozpatrzeniu wniosku o czym szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*,

- z 40 wniosków rozpatrzonych pozytywnie w 34 przypadkach wypłacono świadczenia w pełnej wysokości, w pozostałych sześciu przypadkach świadczenie zostało wypłacone w niepełnej wysokości, na podstawie art. 2 pkt 2 ustawy o bonie energetycznym, ze względu na przekroczenie dochodu wnioskodawcy (tzw. „złotówka za złotówkę”).

Ponadto ustalono, że wystąpiło 65 przypadków powtórnego złożenia do MOPS wniosku o przyznanie świadczenia bon energetyczny, które zostały rozpatrzone w sposób następujący:

- w 28 przypadkach świadczenie zostało już przyznane i po złożeniu przez wnioskodawcę oświadczenia o wycofaniu powtórnego wniosku MOPS wydał decyzję administracyjną o umorzeniu postępowania,
- w jednym przypadku wydano już decyzję odmowną i po złożeniu przez wnioskodawcę oświadczenia o wycofaniu powtórnego wniosku MOPS wydał decyzję administracyjną o umorzeniu postępowania,
- w pięciu przypadkach wydano już decyzję odmowną i w sytuacji niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o wycofaniu wniosku, MOPS wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania (art. 61 kpa „z innych ważnych przyczyn”),
- w 23 przypadkach wnioskodawca miał już przyznane świadczenie i w sytuacji niezłożenia przez wnioskodawcę oświadczenia o wycofaniu wniosku, MOPS wydał postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania (art. 61 kpa „z innych ważnych przyczyn”),
- w jednym przypadku pierwszy wniosek był pozostawiony bez rozpatrzenia z powodu nieuzupełnienia braków w wyznaczonym terminie, drugi wniosek został rozpatrzony pozytywnie i MOPS poinformował o przyznaniu świadczenia,
- w dwóch przypadkach MOPS pozostawił wnioski (również złożone przez tę samą osobę) bez rozpatrzenia z powodu nieuzupełnienia braków w wyznaczonym terminie,
- w czterech przypadkach MOPS wydał decyzję administracyjną o umorzeniu postępowania, ponieważ wnioskodawcy złożyli oświadczenia o wycofaniu powtórnego wniosku przed wydaniem przez MOPS decyzji odmownej z powodu niespełnienia kryterium dochodowego,
- w jednym przypadku korekta wniosku złożona przez wnioskodawcę została przez MOPS (przez pomyłkę) zarejestrowana jako odrębny wniosek.

(akta kontroli str. 62-176)

10. Gmina Legnica złożyła do Wojewody Dolnośląskiego dwa wnioski o zapewnienie środków na wypłatę bonu energetycznego. Pierwszy, złożony 14 sierpnia 2024 r., dotyczył kwoty 2 469,0 tys. zł, drugi złożony 9 września 2024 r. tytułem korekty o środki w tej samej wysokości. Na podstawie decyzji Ministra Finansów nr MF/FG4.4143.3.135.2024 z 11 października 2024 r. Gmina Legnica otrzymała środki w kwocie 2 469,0 tys. zł, które zostały przekazane przez Wojewodę Dolnośląskiego w trzech transzach, tj.: 23 października 2024 r. w wysokości 823,0 tys. zł, 26 listopada 2024 r. w wysokości 980,8 tys. zł oraz 3 grudnia 2024 r. w wysokości 665,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 177-202)

11. Kwota wydatkowana przez MOPS w 2024 r. na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej w postaci bonu energetycznego wyniosła 1 565,0 tys. zł. Wyodrębnione z niej wydatki związane z kosztami obsługi wypłaty bonu energetycznego wyliczono na kwotę 45,6 tys. zł, co nie przekroczyło 3% łącznej kwoty dotacji wypłaconych gminie wynikających z art. 6 ust. 1 ustawy o bonie energetycznym.

Na koszty obsługi świadczenia składały się:

- wynagrodzenia pracowników (dodatki specjalne dla 15 pracowników MOPS obsługujących zadanie wypłaty bonu energetycznego) w kwocie 36,6 tys. zł;
- składki na ubezpieczenie społeczne finansowane przez pracodawcę w kwocie 6,4 tys. zł;
- składki na Fundusz Pracy i Fundusz Solidarnościowy finansowane przez pracodawcę w kwocie 0,8 tys. zł;
- składki na Pracownicze Plany Kapitałowe finansowane przez pracodawcę w kwocie 0,1 tys. zł;
- zakup materiałów i wyposażenia w kwocie 1,7 tys. zł.

Weryfikacja kwot wydatkowanych na wypłatę świadczeń z zapisami konta 130, wyciągami bankowymi na kwotę 1 452,7 tys. zł oraz z przekazami pocztowymi na kwotę 66,7 tys. zł z danymi wykazanymi w rozliczeniu dotacji przedkładanym Wojewodzie Dolnośląskiemu nie wykazała różnic.

Niewykorzystane środki z dotacji w kwocie 904,0 tys. zł zostały zwrócone z rachunku bankowego Urzędu Miasta Legnicy na rachunek Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 193-194, 204-205)

12. W wyniku badania terminowości wypłaty świadczeń na próbie 80 wniosków (na kwotę ogółem 33,1 tys. zł, tj. 2,1% wykorzystanych środków na wypłatę bonu energetycznego), w skład których wchodziło:

- 40 rozpatrzonych pozytywnie wniosków wskazanych w punkcie 9 niniejszego wystąpienia pokontrolnego stwierdzono, że wypłata następowała w terminach od 10 dni (jeden przypadek), poprzez: 15 dni (jeden przypadek), 16 dni (dwa przypadki), 17 dni (dwa przypadki), 21 dni (jeden przypadek), 22 dni (jeden przypadek), 24 dni (trzy przypadki), 25 dni (jeden przypadek), 28 dni (dwa przypadki), 29 dni (jeden przypadek), 30 dni (jeden przypadek), 31 dni (pięć przypadków), 34 dni (jeden przypadek), 35 dni (dwa przypadki), 49 dni (dwa przypadki), 52 dni (dwa przypadki), 59 dni (jeden przypadek), 67 dni (jeden przypadek), 69 dni (jeden przypadek), 70 dni (dwa przypadki), 71 dni (trzy przypadki), 72 dni (jeden przypadek), 85 dni (jeden przypadek) do 91 dni (jeden przypadek) od daty ich rozpatrzenia. Licząc od daty wpływu środków z II transzy, tj. z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu na rachunek MOPS (26 listopada 2024 r.) wypłata świadczenia następowała w terminie: trzech dni (10 przypadków), siedmiu dni (jeden przypadek) oraz ośmiu dni (28 przypadków). W pozostałym jednym przypadku (dotyczącym opisanego wcześniej „zagubionego” w Urzędzie Miasta Legnicy wniosku) na dzień zakończenia kontroli NIK wnioskodawca oczekiwał na wypłatę środków do czasu ich przekazania z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu;

- 40 dodatkowych wniosków skutkujących wypłatą świadczenia³⁰, dobranych spośród 742 wniosków złożonych w ostatniej dekadzie września 2024 r. stwierdzono, że wypłata następowała w terminach od 38 dni (osiem przypadków), poprzez: 40 dni (jeden przypadek), 41 dni (trzy przypadki), 46 dni (jeden przypadek), 49 dni (dwa przypadki), 52 dni (jeden przypadek), 53 dni (osiem przypadków), 54 dni (jeden przypadek), 55 dni (jeden przypadek), 60 dni (trzy przypadki), 61 dni (pięć przypadków), 63 dni (dwa przypadki), 64 dni (trzy przypadki) do 67 dni (jeden przypadek) od daty rozpatrzenia wniosku. Licząc od daty wpływu środków z II transzy, wypłata świadczenia następowała w terminie 3 dni (17 przypadków) oraz 7 dni (23 przypadki).

(akta kontroli str. 13-15, 62-161, 167)

13. Rozliczenia dotacji celowej z budżetu państwa – środków otrzymanych na wypłatę bonu energetycznego wraz z kosztami obsługi dokonał Dyrektor MOPS i przekazał to rozliczenie Wojewodzie Dolnośląskiemu. „Ww. czynności podejmował na podstawie upoważnienia udzielonego mu przez Prezydenta Miasta Legnicy.

Dane wykazane w ww. rozliczeniu były zgodne z ewidencją służącą do obsługi świadczenia, a kwoty dokonanych wypłat z ewidencją księgową MOPS.

(akta kontroli str. 13-15)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Na podstawie badania próby 10 wniosków rozpatrzonych negatywnie stwierdzono, że wniosek o przyznanie bonu energetycznego nr DM.5411.BE.4358.2024 z 29 września 2024 r. został rozpatrzony 30 stycznia 2025 r. (decyzja odmowna), tj. z przekroczeniem o 63 dni terminu określonego w art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym, z przyczyn leżących po stronie MOPS, ponieważ dopiero 27 grudnia 2024 r. stwierdzono brak doręczenia wnioskodawcy pisma z 30 października 2024 r. dotyczącego zapoznania się 27 grudnia 2024 r. z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji odmownej. Konieczne było więc wysłanie powtórnego pisma w tej sprawie do wnioskodawcy. Dokonano tego 27 grudnia 2024 r. wyznaczając termin na zapoznanie się z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji odmownej na 27 stycznia 2025 r.

Dyrektor MOPS potwierdził, że opóźnienie zostało spowodowane brakiem wysłania do wnioskodawcy pisma z 30 października 2024 r. dotyczącego zapoznania się 27 grudnia 2024 r. z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji odmownej i koniecznością wysłania nowego pisma do wnioskodawcy, co nastąpiło 27 grudnia 2024 r. dotyczącego zapoznania się strony 27 stycznia 2025 r. z materiałem dowodowym przed wydaniem decyzji odmownej. Dyrektor MOPS nie potrafił jednak wyjaśnić, co stało się z przeznaczonym do wysyłki drogą elektroniczną pismem do wnioskodawcy z 30 października 2024 r. informującym o możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy.

(akta kontroli str. 22-49)

NIK wskazuje, że z art. 4 ust. 5 ustawy o bonie energetycznym, jednoznacznie wynika 60-dniowy termin rozpatrzenia wniosku o wypłatę bonu energetycznego.

³⁰ O łącznej wartości 14,5 tys. zł, tj. 0,9% wszystkich wykorzystanych środków na wypłatę bonu energetycznego (1 565,0 tys. zł).

W opisanym powyżej przypadku nie zaszły żadne obiektywne okoliczności mogące wpłynąć na niedochowanie tego terminu. Usprawiedliwieniem opóźnienia nie może być brak doręczenia pisma, którego nie zauważono w MOPS. Ponadto strony nie zawiadomiono też o zmianie terminu załatwienia sprawy na podstawie art. 36 § 1 kpa.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Nie sformułowano uwag.
Wnioski	Rozważenie wprowadzenia zmian organizacyjnych w celu terminowego rozpatrywania spraw związanych z udzielaniem świadczeń na rzecz osób fizycznych ze środków publicznych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli w formie dokumentu elektronicznego.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie ³¹ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków	Poniższy zapis stosowany w przypadku sformułowania uwag i wniosków pokontrolnych w wystąpieniu: Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

³¹ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub przy wykorzystaniu publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego na adres do doręczeń elektronicznych NIK. W przypadku zaś doręczania przesyłki listowej z zastrzeżeniami przez operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, 13 marca 2025 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

p.o. Dyrektor

Marcin Kaliński

/podpisano elektronicznie/

Kontroler

Maria Ossowska

Główny specjalista kontroli
państwowej

/podpisano elektronicznie/

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonał:

p.o. Dyrektor
Delegatury NIK we Wrocławiu

Radosław Kujawiński

/podpisano elektronicznie/